

Er plast i kroppen farlig?

Jutta Dierkes

**North Atlantic
Microplastic Centre**

UNIVERSITY OF BERGEN

Hva er plast (kjemisk sett)?

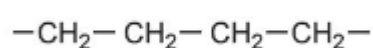
Plast polymers

- Polyethylene
- Polystyrene (Isopor)
- Polypropene
- Polyamid
- Polyvinylchlorine
- Polyuretan
- Polyester

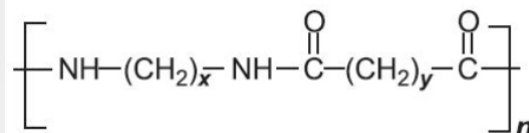
Naturlige polymers

- Proteiner
- Stivelse og cellulose
- DNA og RNA
- Andre typer kostfiber

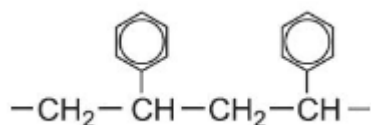
Eksempler på polymerer

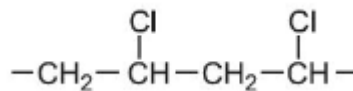
Polyethylene

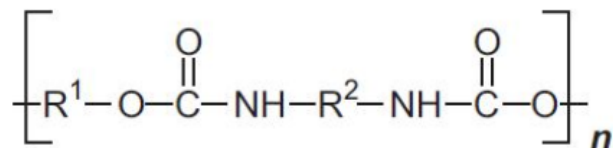
Polyamid

Polyphenylethene
Isopor

Polyvinylchlorine (PVC)

Polyuretan

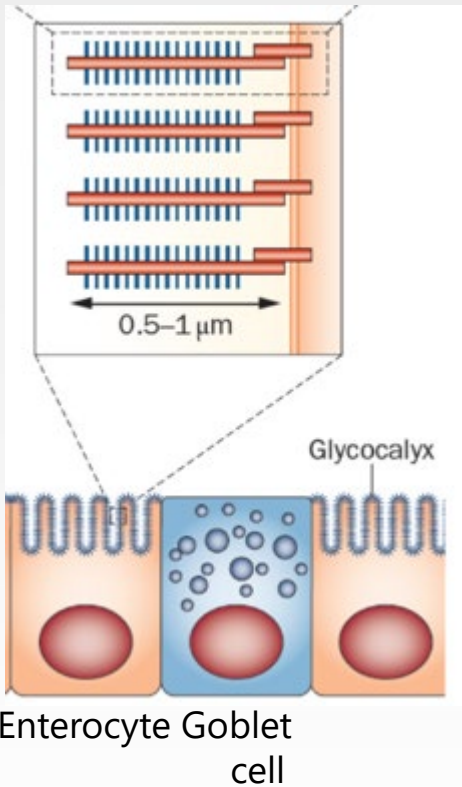
Hvordan kommer plast inni kroppen?

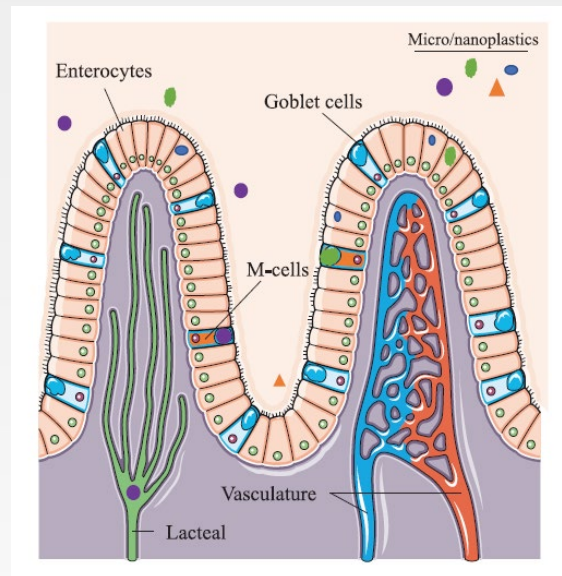
Det er antatt at kun mikroplast partikkel mindre enn 20 μm kan krysse tarmcellene

Tarmen beskytter mot opptak av MP

Tarmceller er
betykket av mucus

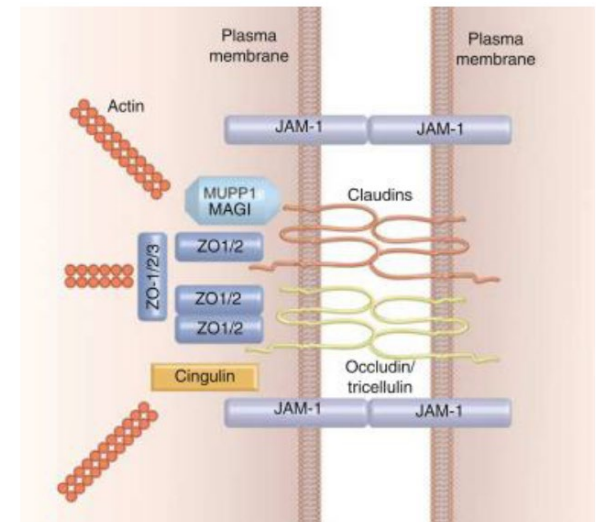

Transport av næringsstoffer
går gjennom cellene

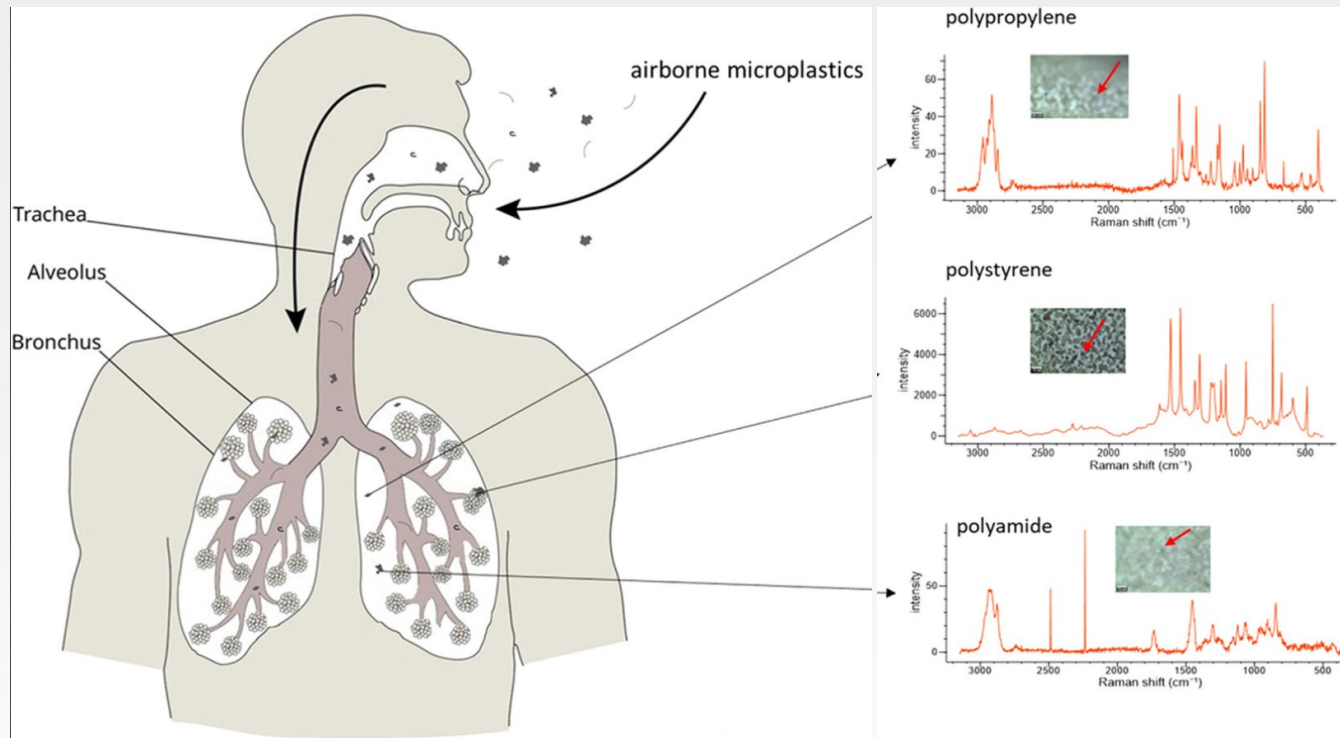
Banerjee 2021

Og mellom cellene

Niessen 2007

Hvordan kommer plast inni kroppen?

Amato-Lourenço, L.F., Carvalho-Oliveira, R., Júnior, G.R., dos Santos Galvao, L., Ando, R.A., Mauad, T., 2021. Presence of airborne microplastics in human lung tissue. J. Hazard. Mater. 416

Ikke bare polymer ....

- Plast inneholder, bortsett fra polymer, en rekke kjemikalier for å øke styrke, gjør det mykere, farge og mye mer.

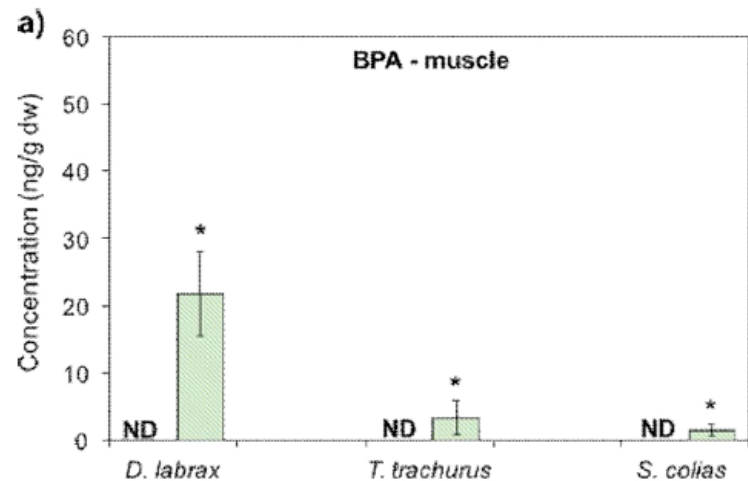

Viktige grupper av kjemikalier i plast

Kjemikalier i mikroplast

- Hydrofobe overflate – trekker toksikanter (PAH, pesticider, PCBs)
- Kan også akkumulere metaller
- Ingen studie i mennesker, menn det finnes for eksempel en sammenheng mellom mikroplast i fisk og bisfenol innhold (Barboza 2020)
- Flere undersøkelser er nødvendig!

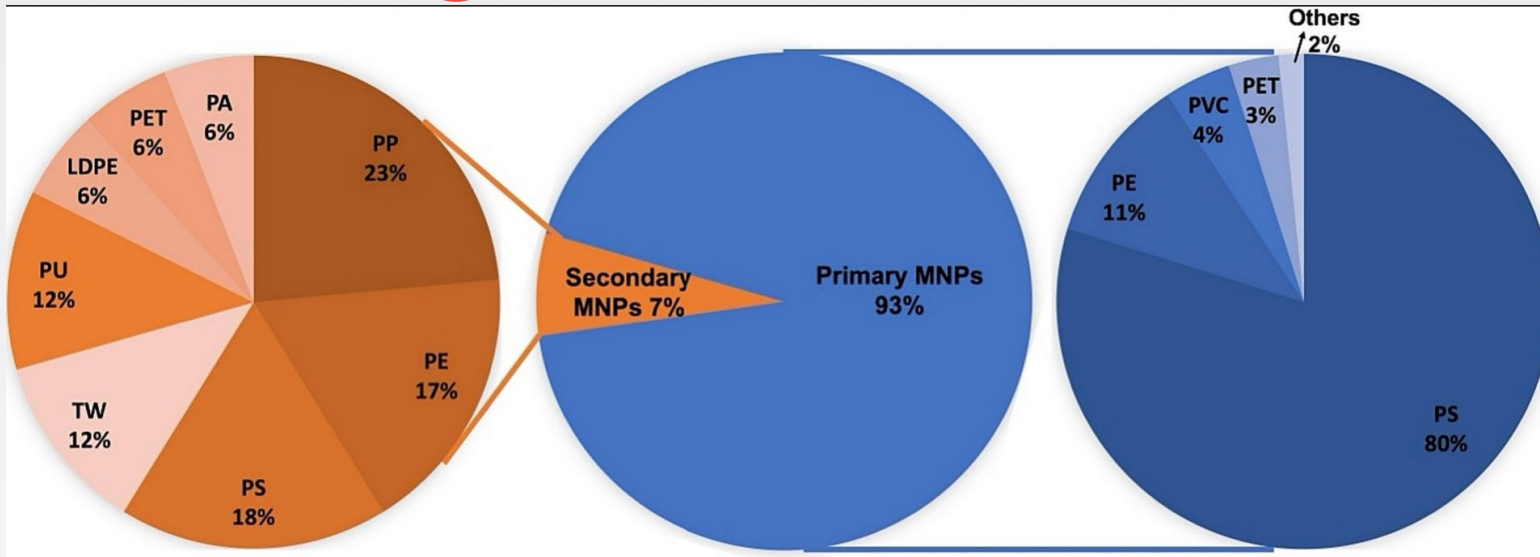

Mean concentration of bisphenols expressed in ng/g dw found in *Dicentrarchus labrax*, *Trachurus trachurus* and *Scomber colias*, in groups of fish with and without microplastics. ND=non detected.

Mikroplast i mennesker

- Inntil nå er det ca. 120 publiserte artikkel om mikroplast i mennesker
  - Avføring
  - Flere organer (lever, tarm, blod, placenta)
- Toksisitet er avhengig av
  - Mengde, størrelse, polymer type, overflate
- Studiene som undersøker mekanisme bruker vanligvis primære ('ferske') mikroplast partikkel, som er ikke representative for mikroplast i miljøet

MP som har blitt brukt i toksikologiske studier

MP som finnes i miljø

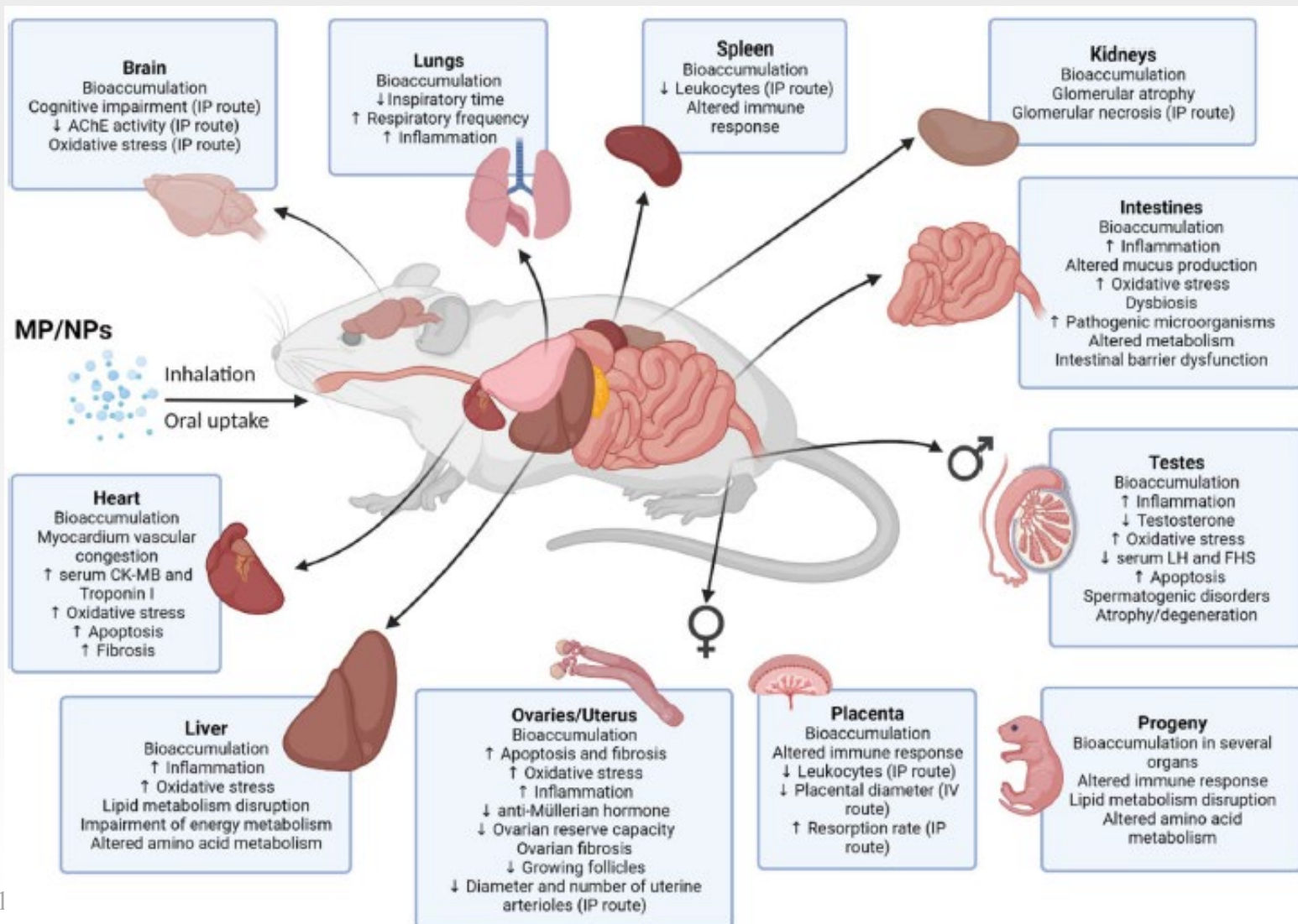
Primære MP

PS: polystyrene, PE: polyethylene, LDPE: low density polyethylene, PP: polypropylene, PVC: polyvinyl chloride, PET: polyethylene terephthalate, PA: polyamide, PU: polyurethanes, TW: tire wear.

Yang Z, DeLoid GM, Zarbl H, Baw J, Demokritou P. Micro- and nanoplastics (MNPs) and their potential toxicological outcomes: State of science, knowledge gaps and research needs. NanoImpact. 2023 Sep 16;32:100481.

Hvorfor er mikroplast farlig?

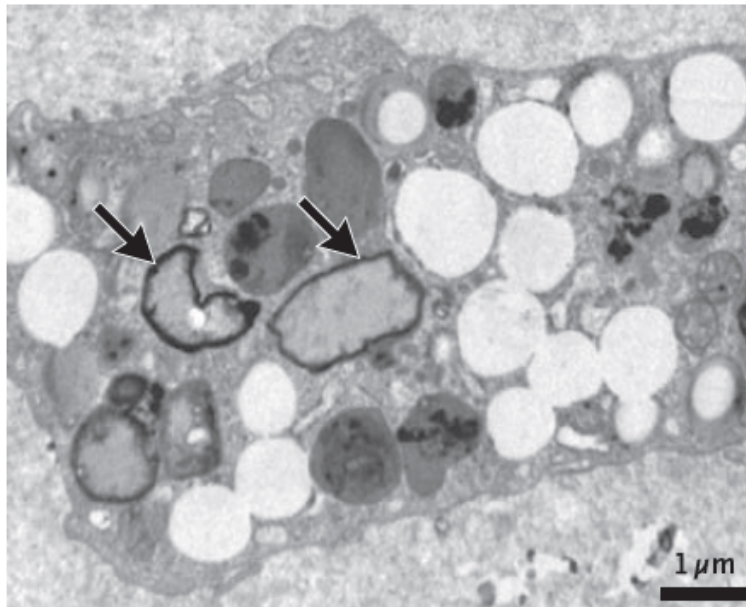
Resultater fra rottestudier

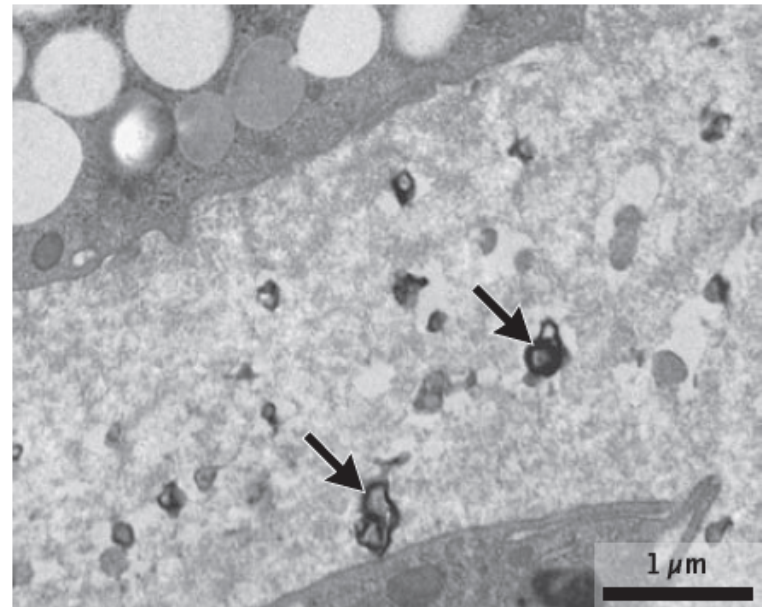
Hvorfor er MP farlig?

A Transmission Electron Microscopy

Inside Macrophage

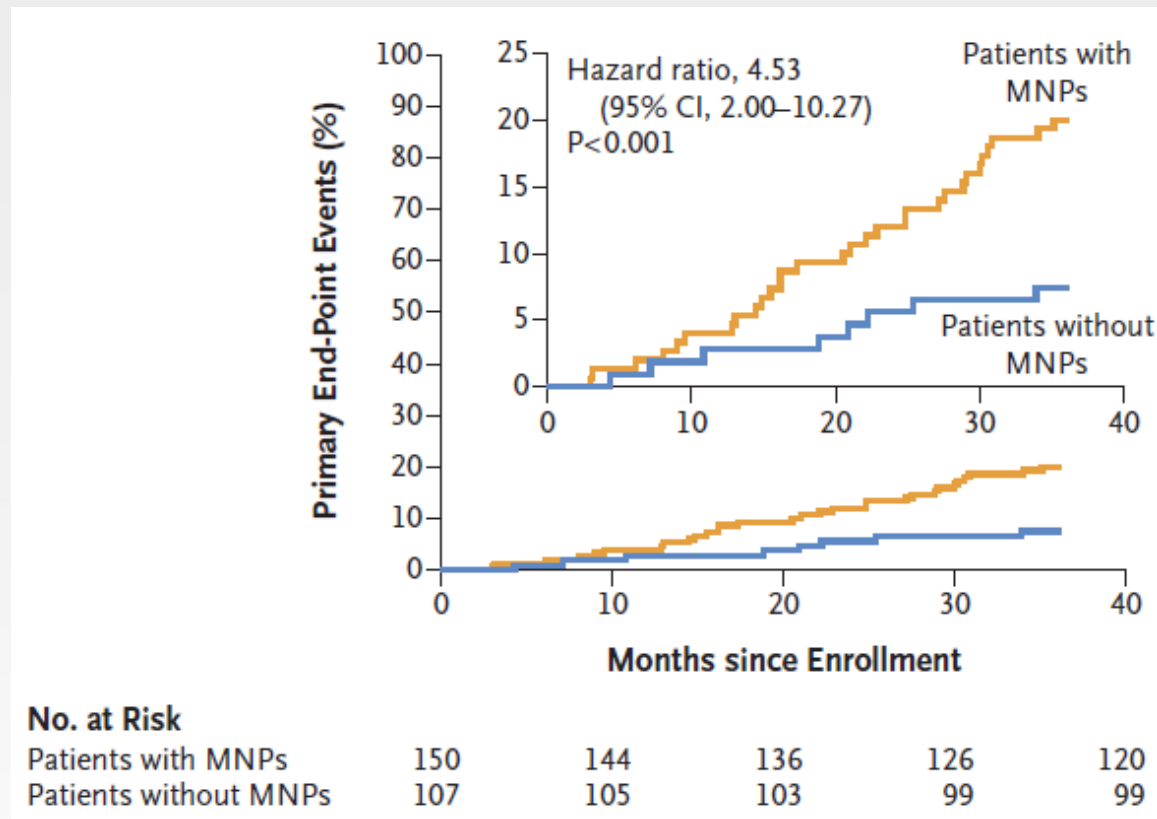

Outside Macrophage

Microplastic particles in macrophages and in arterial plaque material
Microplastic occurrence was associated with increased inflammation.
(Marfella 2024)

Hvorfor er MP farlig?

Associations between the Presence of MNPs and Cardiovascular Events.

Primary end-point was a composite of nonfatal stroke, nonfatal myocardial infarction, or death from any cause.

Cox regression analysis with adjustment for age, sex, BMI, cholesterol, HDL-C, LDL-C, triglycerides, creatinine, diabetes, hypertension, and previous cardiovascular events

Det er mange ubesvarte spørsmål!

- Metoder for måling av mikroplast tar ikke med de minste partikkel – grense er ofte 10 μm
- Forberedelse av prøver (inneholder flere ulike skritt) kan medføre tap av mikroplast
- Skal vi måle antall partikkel eller mengde (masse)?
- Forurensing av prøver (plast er overalt!) gjennom prøvetaking?

Konklusjon

- Mikroplast finnes i mange kroppsdeler og i mange studier, opp til 95% av prøvene er positive for MP
- Ulike helseeffekter har blitt beskrevet, men det er fortsatt stor usikkerhet på prøvetaking, metodene for analyse, og hvordan resultatene tolkes
- Forskjell mellom primære MP og MP som finnes i miljø

DEPT. OF CLINICAL MEDICINE, CENTER FOR
NUTRITION